

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"**

Соціології та соціальної роботи

Кафедра _____

повна назва кафедри

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ

ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ І ЇЇ РЕГУЛЮВАННЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Предметна спеціальність	–
Спеціалізація	–
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ТА ЇЇ РЕГУЛЮВАННЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Зайнятість населення та її регулювання» для здобувачів вищої освіти галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 Соціальна робота освітньої програми «Соціальна робота»

Розробники: Варга Н. І. доц., док. соціологічних наук, доц. кафедри соціології та соціальної роботи

© Варга Н.І., 2021 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		
Кількість модулів – 2	4	4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 46	Семестр:	
	8	7
Вид підсумкового контролю: залік	Лекції:	
	24	8
Форма підсумкового контролю: тестування	Практичні (семінарські):	
	20	6
	Лабораторні:	
	Самостійна робота:	
	46	76

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «**Зайнятість населення та її регулювання**» полягає в наданні студентам можливості оволодіти системою знань про ринок праці та вміннями та навичками в сфері формування і регулювання його механізмів, зокрема, у визначенні місця ринку праці в економічній системі країни; розкритті концепцій регулювання соціально-трудоких відносин, механізму саморегулювання, державного та колективно-договірного регулювання ринку праці, моделей регулювання ринку праці в залежності від типу економічної системи країни, суб'єктів структури та інфраструктури ринку праці, методів державного регулювання ринку праці, основних напрямів і принципів сучасної політики зайнятості населення. Головними завданнями навчальної дисципліни – засвоєння студентами знань про теоретичні положення ринку праці та оволодіння вміннями і навичками застосовувати ці знання в практиці регулювання механізмів ринку праці на рівні підприємства, видів економічної діяльності та економіки в цілому.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів (ЗК-1);

знання і розуміння предметної області та розуміння професії, базових понять соціальної роботи (ЗК-2);

здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК-5);

здатність працювати у команді, виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера; здатність дотримання строгих вимог дисципліни, планування та управління часом (ЗК-7);

здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК-9);

– уміння застосувати на практиці базові та інструментальні цінності соціальної роботи, розуміння соціальних і психологічних наслідків своєї професійної діяльності (ФК-1);

бути готовим до участі у здійсненні управлінських заходів для вирішення ситуацій, які утруднюють соціальне функціонування окремих індивідів, сімей, груп, громад (ФК-2);

бути здатним до координації зусиль різних організацій соціальної сфери щодо вирішення соціальних проблем і завдань в інтересах соціального захисту груп ризику (ФК-3);

володіння навичками аналізу соціального та фізичного середовища, інфраструктури забезпечення благополуччя різних груп населення (ФК-4);

готовність до пошуку інноваційних шляхів підвищення ефективності соціальної роботи в цілому та соціального захисту населення зокрема (ФК-9);

готовність до управлінської діяльності у закладах соціальної сфери (ФК-11);

володіння навичками диференціації соціальної роботи з клієнтами з врахуванням їх національно-культурного, вікового, гендерного і соціального статусу та індивідуально-психологічних характеристик (ФК-12);

здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціології, психології, медицини, педагогіки, права, менеджменту та ін. наук для діагностики, прогнозування, проектування і моделювання соціальних процесів і явищ у контексті соціального захисту населення, з метою максимізації соціальних ресурсів у відповідності до потреб та інтересів користувачів послуг (ФК-14);

уміння налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво, корпоративну відповідальність на основі знання системи органів і служб, які задіяні до роботи із складними життєвими обставинами клієнтів (ФК-16);

розробка і впровадження інформаційно-просвітницьких програм та соціальної реклами (ФК-18).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни “**Зайнятість населення та її регулювання**” є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) «Соціальна робота»:

OK1.2.9 Система соціальних закладів і служб

OK1.2.19 Вступ до спеціальності

4. ОЧІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Зайнятість населення та її регулювання**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.	ПРН3
Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки	ПРН5
Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях (ПРН8);	ПРН8
Обґрунтовувати необхідність соціальних змін, прийняття практичних рішень щодо покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки (ПРН15)	ПРН15
Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад	ПРН18
Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин	ПРН20
Розглядати суспільні явища в розвитку і конкретних історичних умовах, розуміти сутність та принципи розвитку суспільства в цілому, окремих соціальних інститутів, груп та індивідів	ПРН27
Виконувати технічні операції, пов'язані із документообігом, контролем за виконанням документів на основі законодавчих, підзаконних нормативно-правових актів, державних стандартів, правил та методичних рекомендацій щодо складання і оформлення основних видів документів	ПРН29

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Зайнятість населення та її регулювання**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміти наукові принципи, що лежать в основі функціонування ринку праці, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання з питань зайнятості населення, пошуку роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід у сфері регулювання зайнятості населення	ПРН3
Аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин у осіб, які втратили роботу; обирати ефективні методи їх вирішення і пошуку шляхів працевлаштування, підвищення кваліфікації та перенавчання безробітних осіб.	ПРН5
Критично аналізувати й оцінювати чинну політику країни в сфері зайнятості і безробіття, соціально-економічні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях у сфері зайнятості, пошуку шляхів працевлаштування.	ПРН8
Обґрунтовувати необхідність соціальних змін, прийняття практичних рішень щодо покращення соціального добробуту та підвищення рівня зайнятості населення, адаптації ринку праці до змінних соціально-економічних умов.	ПРН15
Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад в сфері відкриття нових робочих місць, залучення інвестицій і програм підвищення кваліфікації працівників.	ПРН18

Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси осіб залучених до ринку праці; ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин осіб, які опинились без засобів до існування.	ПРН20
Розглядати розвиток ринку праці, як в глобальному аспекті, так і в конкретних історичних умовах, розуміти сутність та принципи розвитку суспільства в цілому, рику праці зокрема (дистанційна зайнятість, часткова зайнятість, фріланс, надомна робота).	ПРН27
Виконувати технічні операції, пов'язані із документообігом в сфері працевлаштування осіб, моніторингом основних законодавчих, підзаконних нормативно-правових актів, державних стандартів, правил та методичних рекомендацій в сфері зайнятості населення, працевлаштування і звільнення осіб.	ПРН29

5.ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою;
- проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;
- підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: розв'язування задач (обчислення статистичних показників), самостійна робота, стандартизовані тести, реферат, доповідь з презентацією.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування задач. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 30 балів – по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну – 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усної відповіді.

Результат залікового контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає залік з максимальною оцінкою 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
8	10	8	8	8		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	50	100
20	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максима. кількість балів (сумарна)	Кількість	Максим. кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	4	30
Презентація	2	5	2	10
Реферат	2	5	2	10
Модульна контрольна робота		50		50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання теоретичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; 1 – 3 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань; 4 – 6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні статистичні показники, але здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою; 7 – 9 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації; 10 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

Критерії оцінювання практичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 3 бали – обчислює статистичні показники тільки з підказкою; 4 – 6 балів – при обчисленні статистичних показників студент допускає істотні неточності та помилки; 7 – 9 балів – при розв'язуванні задач студентом допускаються неістотні неточності та незначні помилки; 10 балів – студент розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «**Зайнятість населення та її регулювання**» є залік. На залік студент отримує по п'ять завдань, що носять стереотипний (2 завдання по 15 балів), діагностичний (2 завдання по 20 балів) та евристичний характер (1 завдання – 30 балів).

Критерії оцінки стереотипного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 15 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 4 бали – вирішення завдання містить лише формулу розрахунку; 5 – 8 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку та пояснення до неї; 9 – 11 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї та обґрунтування використання саме цієї формули; 12 – 14 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї, обґрунтування використання саме цієї формули та підстановку вхідних даних у формулу; 15 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї, обґрунтування використання саме цієї формули, підстановку у формулу, правильний розрахунок та висновок за результатом розрахунку.

Критерії оцінки діагностичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 20 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 5 бали – розв'язання завдання містить лише формули розрахунків або деякі елементи з окремих тем дисципліни; 6 – 10 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що розглядається в завданні; 11 – 15 балів – завдання вирішено частково правильно, висновки носять поверховий характер; 16 – 19 балів – завдання вирішено правильно, у розв'язанні використано весь необхідний статистичний інструментарій, наведені пояснення до розрахунків, зроблені аргументовані висновки, але мають місце деякі неточності в обґрунтуванні відповіді або висновків; 20 балів – завдання виконано бездоганно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументовані аналітичний висновок та узагальнення.

Критерії оцінки евристичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 30 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 6 бали – вирішення завдання містить лише формули розрахунків, що не відповідають ситуації, яка розглядається; 7 – 12 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що розглядається; 13 – 18 балів – завдання виконано частково правильно, наведена доцільність використання деякого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, висновки носять поверховий характер; 19 – 24 балів – завдання виконано частково правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і мають місце три неточності у розрахунках; 25 – 29 балів – завдання виконано правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і має місце одна неточність у розрахунках; 30 балів – завдання виконано бездоганно, без жодної помилки, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументовані аналітичні висновки та узагальнення.

Підсумкова оцінка з дисципліни здійснюється згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів Університету в систему оцінювання за шкалою ECTS.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1.Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Зайнятість населення і ринок праці: Зайнятість населення.

Соціальної роботи в сфері зайнятості: суть, мета, структура. Ринок праці, його сутність, особливості та функції.

Тема 2. Політика у сфері зайнятості населення

Модель соціальної політики та соціальний захист населення в Україні. Державне регулювання ринку праці та зайнятості населення. Державні гарантії у сфері зайнятості та на ринку праці.

Тема 3. Безробіття як проблема соціально-економічного розвитку.

Зайняте та незайняте населення. Економічне активне й економічно пасивне населення. Критерії та ознаки віднесення осіб до безробітних. Сутність безробіття. Функції та форми безробіття, їх ознаки. Типи безробіття та його соціально-економічні характеристики. наслідки. Рівні безробіття. Соціально-психологічні наслідки безробіття.

Тема 4. Державна служба зайнятості

Історія створення державної служби зайнятості (ДСЗ). Суть, мета і завдання державної служби зайнятості. Функції, права ДСЗ та її структура.

Тема 5. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні

Організаційна структура державної служби зайнятості. Взаємозв'язок між функціями і структурою суспільних служб зайнятості. Соціальне підприємництво – ефективний механізм вирішення соціальних проблем.

МОДУЛЬ 2.

Тема 6. Особливості соціальної роботи у сфері зайнятості

Мета і напрями соціальної роботи в сфері зайнятості. Соціальна робота як інструмент соціальної політики. Складність соціальної роботи в сфері зайнятості. Технології соціальної роботи в сфері зайнятості

Тема 7. Надання соціальних послуг громадянам у сфері зайнятості.

Особливості соціальної роботи у сфері зайнятості. Мета та актуальні задачі соціальної політики у сфері зайнятості. Поняття та сутність соціальних послуг. Характеристика та класифікація послуг. Ознаки соціальних послуг. Види та групи соціальних послуг у сфері зайнятості населення.

Тема 8. Надання соціальних послуг громадянам з працевлаштування

Профорієнтаційне обслуговування клієнтів центрів зайнятості. Надання клієнтам центрів зайнятості послуг з професійної інформації та інформації про вакансії. Послуги з підбору вакансій на працевлаштування. Організація професійного навчання безробітних. Залучення безробітних до підприємництва і самостійної зайнятості. Процедури та операції щодо надання соціальних послуг клієнтам центру зайнятості.

Тема 9. Профорієнтаційна робота в системі регулювання зайнятості населення

Наукові основи професійної орієнтації. Система професійної орієнтації. Професійна освіта й вибір професії різної категорії населення. Професіоналізація особистості спеціаліста.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	Л	Ін д	с.р.		Л	п	л	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Тема 1. Зайнятість населення і ринок праці: Зайнятість населення.	9	2	2			5	9	1	1			7
Тема 2. Політика у сфері зайнятості населення	9	2	2			5	9	1	1			7
Тема 3. Безробіття як проблема соціально-економічного розвитку.	9	2	2			5	9	1	0			8
Тема 4. Державна служба зайнятості	9	2	2			5	9	1	0			8
Тема 5. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні	9	2	2			5	9	0	1			8
Модульна контрольна робота	2	2	0			0	2	0	0			2
Разом за модуль 1	47	12	10			25						
Модуль 2.												
Тема 6. Особливості соціальної роботи у сфері зайнятості	11	2	2			7	11	1	1			9
Тема 7. Надання соціальних послуг громадянам у сфері зайнятості.	10	4	4			2	10	1	1			8
Тема 8. Надання соціальних послуг громадянам з працевлаштування	10	2	2			6	10	1	0			9

Тема 9. Профорієнтаційна робота в системі регулювання зайнятості населення	10	2	2			6	10	1	1			8
Модульна контрольна робота	2	2	0			0	2	0	0			2
Разом за модуль 2	43	12	10			21						
Усього годин	90	24	20			46	90	8	6			76

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Правове забезпечення ринку праці	2	1
2.	Тема 2. Методи регулювання і ресурсне забезпечення ринку праці	2	1
3.	Тема 3. Активна та пасивна політика держави на ринку праці	2	0
4.	Тема 4. Органи державного впливу на ринок праці	2	0
5.	Тема 5. Міжнародне співробітництво та інтеграція у світовий ринок в період посилення глобалізації	2	1
6.	Тема 6. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні. Рекрутингові агенції з працевлаштування	2	1
7.	Тема 7. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні. Кадровий аутсорсинг.	2	1
8.	Тема 8. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні. Аутстафінг.	4	0
9.	Тема 9. Активна та пасивна політика держави на ринку праці	2	1
	Модульна контрольна робота	2	0
	Разом	22	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Місце ринку праці в соціально-економічній системі	5	7

2.	Тема 2. Механізми саморегулювання і функціонування ринку праці	5	7
3.	Тема 3. Індивідуальна пропозиція на ринку праці	5	8
4.	Тема 4. Сукупна пропозиція на ринку праці	5	8
5.	Тема 5. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці	5	8
6.	Тема 6. Зайнятість населення	7	9
7.	Тема 7. Безробіття, його форми та причини	2	8
8.	Тема 8. Роль внутрішньофірмового ринку праці	6	9
9.	Тема 9. Гнучкий ринок праці	6	8
	Модульна контрольна робота	0	4
	Разом	46	76

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – комп’ютер, мультимедійний проектор
Програмне забезпечення – офісні додатки

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Варга Н.І. Інституціоналізація соціальних практик неформальної зайнятості населення в транзитивному суспільстві: монографія. Ужгород: ТОВ «РІКУ», 2020. 288 с.
2. Єдина технологія надання соціальних послуг центрами зайнятості України (удосконалена): науково-дослідна робота / Ю. М. Маршавін, Д. Ю. Маршавін, Л. Є. Ляміна, Л. М. Фокас. К., 2010. 485 с.
3. Кулицький С. Проблеми розвитку ринку праці в Україні. Україна: події, факти, коментарі. 2017. № 21. С.56–69.
4. Курс лекцій за загальною та галузевою складовими підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів державної служби зайнятості / за заг. ред. В. Г. Федоренка. К.: ІПК ДСЗУ, 2013. 550 с.
5. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Соціальна робота у сфері зайнятості». Кафедра психології та соціальної роботи. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38449/1/soz.robota.pdf>
6. Сульженко Л.С. Організація роботи дистанційних працівників в умовах коронавірусної пандемії. Ринок праці і зайнятість населення. 2020. №2 С.50-55
7. Гетьманенко Ю.О., Кушнарєнко О.П. Вплив глобалізації на розвиток ринків праці країн: міграційний дискурс Ринок праці і зайнятість населення. 2020. №1 С. 20-25

8. Праця України у 2019 році: стат. збірник. К.: Державна служба статистики. 2020. 281 с.
9. Онікієнко В.В. Ринок праці та соціальний захист населення України: ретроаналіз, проблеми, шляхи вирішення. К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. 456 с.
10. Український ринок праці: імперативи та можливості змін : колективна монографія / за наук. ред. І.Л. Петрової, В.В. Близнюк; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К., 2018. 356 с.

Додаткова література

1. Положення про Державну службу зайнятості.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1305-20#Text>
2. Про внесення змін до Положення про Державну службу зайнятості. URL:
http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE37024.html
3. Закон України «Про зайнятість населення» Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
4. Науково-практичний журнал «Ринок праці та зайнятість населення» URL:
<https://ipk.edu.ua/nashi-naukovi-vydannia/>

2.Методичні рекомендації до практичних занять «Зайнятість населення і її регулювання»

ПЛАН ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Правове регулювання ринку праці (2 год.).

1. Концепція зайнятості в кейнсіанській та неокейнсіанських теоріях.
2. Зайнятість в сучасних ліберальних неокласичних та неоліберальних теоріях.
3. Інституціональні теорії зайнятості.
4. Нормативно-правове забезпечення ринку праці.

Основна література: 1, 7, 4, 5, 9

Тема 2. Механізми саморегулювання і функціонування ринку праці (2 год.).

1. Розвиток і функціонування ринку праці в Україні.
2. Ринок праці в умовах коронавірусної інфекції.
3. Організація професійного перенавчання «новим спеціальностей».
4. Форми залучення безробітних до підприємницької діяльності.
5. Складові співпраці центрів зайнятості з роботодавцями.
6. Особливості працевлаштування громадян, які не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці.

Основна література: 2, 4, 5, 6, 9

Тема 3. Індивідуальна пропозиція на ринку праці (2 год.).

1. Пропозиція якості робочої сили, залежність доходів від освіти.
2. Баланс трудових ресурсів в Україні.
3. Схема балансу трудових ресурсів, зміст, зведені та специфічні показники. Способи регулювання індивідуальної пропозиції.

Основна література: 4, 5, 7, 9

Тема 4. Сукупна пропозиція на ринку праці (2 год.).

1. Типи кон'юнктури ринку праці.
2. Особливості організацій ринку праці.

3. Концептуальні підходів до аналізу функціонування ринку праці.
Основна література: 4, 5, 7, 9

Тема 5. Міжнародне співробітництво в сфері праці в період посилення глобалізації (2 год.).

1. Сутність і роль глобалізації ринку праці.
2. Вплив глобалізації на ресурси праці та соціально-трудова відносини.
3. МОП — координатор міжнародного співробітництва.
4. Стан інтеграції України до світового ринку праці

Основна література: 4, 5, 7, 9

Тема 6. Структура установ з працевлаштування в Україні. (2 год.).

1. Державна служба зайнятості.
2. Рекрутингові агенції з працевлаштування.
3. Перспективи розвитку організаційних структур зайнятості.
4. Зайнятість молоді як результат різних моделей працевлаштування.
5. Установи та організації, що надають послуги у працевлаштуванні обізнаність молоді про їх діяльність.
6. Кадровий аутсорсинг.
7. Аутстафінг.

Основна література: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Тема 7. Активна та пасивна політика держави на ринку праці (2 год.).

1. Особливості соціальної роботи у сфері зайнятості з різними соціальними групами.
2. Визначення і критерії безробітних осіб за методологією МОП і у законодавстві України. Економічні та соціально-психологічні наслідки безробіття.
3. Особливості надання послуг різних соціальних установ з працевлаштування громадянам, які проживають у сільській місцевості.
4. Запобігання неврегульованій зовнішній трудовій міграції та торгівлі людьми.

Основна література: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Завдання для самостійної роботи

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу.

Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях.

Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Завдання самостійної роботи подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Кейс 1. Діяльність установ з працевлаштування

1. Скласти власне резюме.
2. Скласти рекомендаційний лист.
3. Пошук роботи через мережу Інтернет.

Кейс 2. Соціальна робота у сфері зайнятості з різними соціальними групами (Розробка тренінгів)

Знайомство	Ознайомлення безробітних з програмою тренінгу. Визначення мети семінару. Знайомство учасників між собою.
Працевлаштування в сучасних умовах	Безробіття як невід'ємна складова ринкової економіки. Об'єктивний характер змін у сфері зайнятості. Ознайомлення учасників тренінгу з основними положеннями законодавства щодо регулювання державної політики зайнятості, прийому громадян на роботу.

		Складання переліку рекомендацій та порад особі, яка шукає роботу.
Яку саме роботу слід шукати		Ознайомлення з найбільш поширеними підходами до пошуку роботи: яка саме робота Вам потрібна (власне бажання), чи відповідає вона Вашій кваліфікації (особисті навички та вміння) та потребам ринку праці. Практична робота по оволодінню технікою пошуку «своєї» роботи.
Складання резюме		Мета складання резюме. Розуміння принципів його написання. Структура та зміст резюме. Виконання практичних вправ щодо складання безробітними власного резюме.
Пошуки джерел вакансій		Поняття «джерело вакансій». Визначення та пошуки різних джерел отримання інформації про вакансії. Цінність використання цих джерел. Практичні вправи з відпрацювання техніки використання джерел вакансій на прикладі двох методів.
Трудовий договір.		Сутність трудового договору. Права працівника при укладанні трудового договору. Контракт як особлива

ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ

1. Ринок праці як соціально-економічна категорія (Поняття ринку праці, його елементи і функції. Попит і пропозиція на ринку праці. Ринок праці: типи, форми і різновидності).
2. Ринок праці в перехідний період в Україні: стан і перспективи.
3. Специфіка та особливості ринку праці в Україні.
4. Зайнятість населення: поняття і формування. Державна політика у сфері зайнятості.
5. сфері зайнятості.
6. Види зайнятості (повна і неповна; первинна і повторна; формальна і неформальна). Класифікація населення за статусом зайнятості.
7. Безробіття як суспільне явище. Причини і форми безробіття.
8. Наслідки безробіття та методи боротьби з ним. Психологічні якості безробітної людини.
9. Сутність і зміст соціальної політики у сфері зайнятості і безробіття.
10. Цілі та завдання соціальної політики у сфері зайнятості і безробіття.
11. Зміст і принципи соціальної роботи у сфері зайнятості і безробіття.
12. Державна служба зайнятості: визначення, мета і завдання.
13. Соціальна робота з організації професійної орієнтації та професійного відбору незайнятого населення.
14. Сутність, мета і основні принципи професійного навчання незайнятого населення.
15. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації безробітних.
16. Технології працевлаштування безробітних: організація, напрямки.
17. Соціальна робота з реєстрації безробітних, пошуку їм роботи та працевлаштування.
18. Основні напрямки соціальної роботи у сфері зайнятості.
19. Психологічні засади соціальної роботи у сфері зайнятості.
20. Співробітництво підприємств і організацій з місцевими центрами зайнятості.
21. Соціальна робота з організації тимчасової зайнятості безробітних.

Питання до заліку

1. Фактори рівня й структури зайнятості, ринку праці. Система регулювання зайнятості та інститути ринку праці.
2. Сутність активної та пасивної політики на ринку праці.
3. Засоби активної політики зайнятості, що здійснюють суспільні служби зайнятості європейських країн.
4. Сутність поняття «зайнятість населення». Повна, продуктивна, ефективна та раціональна зайнятість.
5. Функції, види та форми зайнятості.
6. Принципи діяльності Державної політики у сфері зайнятості населення.
7. Зайняте та незайняте населення. Функції соціально-економічної системи зайнятості.
8. Економічне активне й економічно пасивне населення.
9. Сутність безробіття. Функції безробіття.
10. Форми зовнішнього прояву безробіття. Ознаки, за якими класифікують різні форми безробіття.
11. Типи безробіття.
12. Рівні безробіття. Негативні наслідки безробіття.
13. Соціально-психологічні наслідки безробіття.
14. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні. Рекрутингові агенції з працевлаштування.
15. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні. Агентства з працевлаштування. Біржа праці та основні її види.
16. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні. Кадровий аутсорсинг.
17. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні.
18. Державна служба зайнятості. Обов'язки і права Державної служби зайнятості.
19. Основні напрямки державної політики у сфері державної служби зайнятості. Принципи діяльності Державної служби зайнятості.
20. Основні функції державної служби зайнятості.
21. Структура державної служби зайнятості.

22. Структура київського молодіжного центру праці. Основні завдання центру.
23. Соціальне підприємництво – ефективний механізм вирішення
24. Характеристики і ознаки діяльності соціального підприємництва.
25. Принципи та критерії соціального підприємництва.
26. Інноваційні технології в діяльність державної служби зайнятості
27. Інноваційні засади діяльності державної служби зайнятості в умовах суспільних трансформацій.
28. Призначення функціональних секторів у центрах зайнятості.
29. Сутність єдиної інформаційно-аналітичної системи “Служба зайнятості”.
30. Мета та реалізація принципів єдиної інформаційно-аналітичної системи “Служба зайнятості”.
31. Призначення Єдиної інформаційно-аналітичної система «Служба зайнятості» та її функції.
32. Основні підсистеми Єдиної інформаційно-аналітичної система
33. Основні переваги впровадження Єдиної інформаційно-аналітичної система «Служба зайнятості».
34. Основні складові ЄІАС “Служба зайнятості”.
35. Надання соціальних послуг громадянам у сфері зайнятості.
36. Особливості соціальної роботи у сфері зайнятості.
37. Фактори виникнення та зростання безробіття.
38. Основні напрямки Державної політики зайнятості.
39. Стратегічні цілі соціальної політики у сфері зайнятості та головна мета соціальної роботи у сфері зайнятості.
40. Актуальні задачі та провідні напрямки соціальної політики у сфері зайнятості.
41. Поняття та сутність соціальних послуг. Основні характеристики послуг.
42. Види соціальних послуг у сфері зайнятості населення.
43. Структура процесу надання соціальних послуг. Види соціальних послуг.
44. Види соціальних послуг, які надає роботодавцям Державна служба зайнятості.
45. Соціальні послуги, які надаються населенню спеціалістами служби зайнятості.
46. Надання соціальних послуг громадянам з працевлаштування.

47. Поняття працевлаштування. Правові питання організації працевлаштування.
48. Профорієнтаційне обслуговування клієнтів центрів зайнятості.
49. Структурні елементи професійної орієнтації населення.
50. Основні завдання центрів зайнятості з професійної орієнтації населення.
Професійно-етичні принципи з професійної орієнтації, які повинні дотримуватися спеціалісти центрів зайнятості.
51. Залучення безробітних до підприємництва і самостійної зайнятості.
52. Зміст та структура бізнес-плану.

Рекомендована література

1. Довідник для підлітків, які звільняються з виховних колоній щодо медико-соціальних та інших видів послуг на рівні громади / Журавель Т. В., Замула С. Ю., Тимошенко Н. Є. та ін. ; за ред. Т. В. Журавель, Т. Л. Лях. К. : [б. в.], 2013. 38 с.
2. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник / за ред. А. М. Колота. К.: КНЕУ, 2009. 711 с.
3. Єдина технологія надання соціальних послуг центрами зайнятості України (удосконалена) : науково-дослідна робота / за ред. Ю. М. Маршавін, Д. Ю.Маршавін, Л. Є. Ляміна, Л. М. Фокас. К., 2010. 485 с.
4. Курс лекцій за загальною та галузевою складовими підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів державної служби зайнятості / за заг. ред. В. Г. Федоренка. К.: ІПК ДСЗУ, 2013. 550 с.
5. Курс лекцій за функціональною складовою підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів державної служби зайнятості / за заг. ред. В. Г. Федоренка. К.: ІПК ДСЗУ, 2013. 310 с.
6. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика) : підручник / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. 2–е вид. К. : Каравела, 2012. 368 с.
7. Моя перша робота: poradnik для молоді : [метод. посіб.]/ упоряд.:С. М. Артеменко, Л. Л. Горобчук, Н. Є. Троценко, Т. П. Поліщук ; за ред.Н. Є. Троценко. Бердичів : Приватна друкарня Синельникова, 2011. 136 с.
8. Гендерна рівність : посібник з ведення колективних переговорів / ред. Ю. О. Привалов, Н. І. Зарько, С. П. Савчук ; пер. з англ. Л. В. Савчук,С. І. Литвин. К. : ПЦ «Фоліант», 2004. 92 с.

9. Професія. Кар'єра. Успіх : метод. посіб. / авт.-упоряд.: Т. Л. Лях, Ю. М. Малієнко, Н. Є. Троценко та ін. ; за заг. ред. Т. П. Цюман. К. : Основа- Принт, 2010. 132 с.
10. Тимошенко Н.Є. Соціальна робота в сфері зайнятості. Робоча програма. Київ, 2017. с.39
11. Социальная помощь безработным / под общ. Ред. И. Д. Зверевой. К. : Наук. світ, 2001. 26 с.
12. Сприяння особам з інвалідністю у пошуках зайнятості : посібник для тренерів-працівників служб зайнятості / ред. В. І. Костриця ; пер. з англ. А. П. Крупи, Л. В. Савчук. К. : Міленіум, 2004. 156 с.
13. Фокас Л. М. Українське «НОУ-ХА. Роботодавець». 2007. № 10. С. 30–31.
14. Чемерис А. Т. Організація діяльності служби зайнятості : конспект лекцій. К. : МАУП, 2006. 120 с.
15. Шевченко Л. С. Ринок праці: сучасний економіко-теоретичний аналіз : монографія. Х., 2007. 336 с.
16. Як знайти і не втратити роботу? / уклад. Т. Гребнева. К., 2000. 112 с.
17. Праця України у 2019 році: стат. збірник. К.: Державна служба статистики. 2020. 281 с.
18. Онікієнко В.В. Ринок праці та соціальний захист населення України: ретроаналіз, проблеми, шляхи вирішення. К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. 456 с.
19. Український ринок праці: імперативи та можливості змін : колективна монографія / за наук. ред. І.Л. Петрової, В.В. Близнюк; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К., 2018. 356 с.

Додаткова література

1. Положення про Державну службу зайнятості. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1305-20#Text>
2. Про внесення змін до Положення про Державну службу зайнятості. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE37024.html
3. Закон України «Про зайнятість населення» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
4. Науково-практичний журнал «Ринок праці та зайнятість населення» URL: <https://ipk.edu.ua/nashi-naukovi-vydannia/>

